

ความคุ้มกันของอนุญาตตุลาการ

นายอาทิตย์ ปิ่นปัก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-1107-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

IMMUNITY OF ARBITRATORS

MR. ARTIT PINPAK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Department of Law

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-1107-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการ
โดย   นายอาทิตย์ ปิ่นปัก
สาขาวิชา   นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

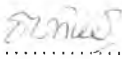

..... คณะบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิต เกิดสมเกียรติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ไชยวัฒน์ บุญนาค)

..... กรรมการ
(อาจารย์ธำรทิพย์ จงจักรพันธ์)

นายอาทิตย์ ปิ่นปัก : ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการ. (IMMUNITY OF ARBITRATORS)
 อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร, 105 หน้า ISBN 974-13-1107-9

นอกจากอนุญาโตตุลาการต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยเป็นการกระทำหน้าที่อย่างตุลาการแล้ว อนุญาโตตุลาการยังต้องดำรงตนให้อยู่ในสถานะอันเหมาะสม จะเป็นที่ไว้วางใจของคู่กรณีทั้งหลายด้วย กล่าวคือ อนุญาโตตุลาการต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาด้วยความสุจริต ไม่กินนอกกินใน บริสุทธิ์ใจ และเปิดเผย โดยเฉพาะในเรื่องของความสัมพันธ์ และการติดต่อกับคู่กรณีฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น

การที่อนุญาโตตุลาการจะสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น อนุญาโตตุลาการไม่เพียงแต่จะต้องปฏิบัติตามที่กล่าวมาข้างต้นเท่านั้น แต่ตัวอนุญาโตตุลาการเองจะต้องมีความเป็นกลาง คือยุติธรรม และมีความเป็นอิสระแก่ตนพอสมควรในระดับที่จะไม่ทำให้เกิดกังวลในผลที่ติดตามว่า ความที่ตนชี้ขาดไปนั้นจะวกมาเป็นผลร้ายแก่ตนภายหลังหรือไม่

ดังนั้น อนุญาโตตุลาการซึ่งปฏิบัติหน้าที่อย่างตุลาการภายในขอบเขตของสิทธิหน้าที่ตามสัญญาอนุญาโตตุลาการ และตามกฎหมาย อีกทั้งถึงพร้อมกรอบด้วย จริยธรรม และคุณธรรมในเชิงวิชาชีพ เป็นที่ไว้วางใจ แห่งคู่กรณี โดยเฉพาะในเรื่องของความเป็นกลาง และความเป็นอิสระ ไม่ถือเอาประโยชน์ได้เสียอื่นใดเป็นของตน จึงสมควรได้รับความคุ้มกันในการประกอบวิชาชีพเช่นนั้น

ภาควิชา นิติศาสตร์

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4086144034 :MAJOR LAW

KEY WORD: IMMUNITY OF ARBITRATORS / ARBITRATOR / ARBITRATION

MR.ARTIT PINPAK : THESIS TITLE. (IMMUNITY OF ARBITRATORS) THESIS

ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PHIJAISAKDI HORAYANGKURA, 105 pp.

ISBN 974-13-1107-9

Beside the disputing parties (disputants), the arbitrator is the one who plays the important role in dispute settlement process. They must carefully handle and control the arbitral process to bring about the efficient procedure and effective outcome in the identical manner with the court of justice. While the judges administrate justice by the judicial power belonging to the State, arbitrators perform their function in accordance with arbitration agreement, which is mutually concluded by disputants, no matter when such agreement is concluded--before or after arising of dispute. Arbitrators have to fulfill their 'Duties' not less than the minimum described in the arbitration agreement by the disputants and/or by relevant laws and regulations and not to exercise their 'Powers' beyond the maximum specified as such.

Alongside with the befitting and judicial action discharged, arbitrators ought to maintain their honourable and trustworthy status. They oblige to act in good faith and be honest.

In order to accomplish the effective administration of justice, arbitrators must not only abide by the aforementioned criteria, but also have to be impartial, non-partisan and unbiased and be independent to the extent that they do not have to be anxious about the adverse consequences afterward.

In all, the arbitrators who act judicially within the proper scope of power and duty according to the agreement and the laws; far beyond, they are accommodated with professional ethics and virtues together with trustworthiness, impartiality and independence deserve the 'Immunity'.

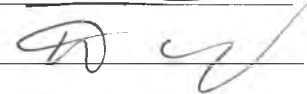
Department Law

Student's signature

Field of study Law

Advisor's signature

Academic Year 2000

Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการ" ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรุณาตรวจสอบ ตรวางาน อีกทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนและการค้นคว้าวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้เขียน รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์เป็นอาจารย์ของผู้เขียนตั้งแต่ในระดับปริญญาตรี ท่านกรุณาผู้เขียนไม่แต่เฉพาะทางด้านวิชาการตามหน้าที่ของท่านเท่านั้น แต่ยังให้คำปรึกษา คอยดูแล ติดตามถามไถ่ และเสียสละเวลาของท่าน ไม่ว่านิสิตจะพร้อมเข้าพบเมื่อใด ซึ่งท่านได้ปฏิบัติอย่างเดียวกันกับนิสิตในที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ผู้เขียนจึงขอประกาศกิตติกรรมคือการกระทำอันควรสรรเสริญของท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย กตเวทิตาธรรม

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิต เกิดสมเกียรติประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ไชยวัฒน์ บุนนาค กรรมการผู้จัดการบริษัทที่ปรึกษากฎหมายสากล จำกัด อาจารย์วิชัย อริยะนนทกะ ผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง อาจารย์ธารทิพย์ จงจักรพันธ์ ผู้พิพากษาศาลแพ่งธนบุรีช่วยทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ซึ่งกรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และได้ตรวจสอบแก้ไข ให้คำแนะนำแก่ผู้เขียนตั้งแต่ในชั้นเป็นเค้าโครงวิทยานิพนธ์จนสำเร็จแล้วเสร็จเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับท่านอาจารย์วิชัยซึ่งได้กรุณาแนะนำเพิ่มเติมวิทยานิพนธ์ผู้เขียนและได้ถามถึงความคืบหน้าตลอดเวลาที่ท่านติดภารกิจในต่างประเทศในช่วงที่ผู้เขียนสอบวิทยานิพนธ์

ที่สุด ขอขอบคุณบุคคลต่าง ๆ ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาได้และต้องขออภัยที่ไม่อาจเอ่ยนามได้เรียงมาได้ทั้งหมด แต่ผู้เขียนเชื่อว่าผลแห่งกุศลกรรมที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยเหลือผู้เขียนไว้คงต้องตอบแทนท่านทั้งหลายไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ในทางวิชาการ หรือมีคุณค่าอยู่บ้างผู้เขียนขออุทิศให้แก่บิดามารดาซึ่งเป็นครูคนแรกของผู้เขียน และบรรดาบรรพบุรุษที่ได้สั่งสอนผู้เขียนจนอ่านออกเขียนได้และมีความรู้ทุกวันนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใดแม้ผู้เขียนจะไม่ยอมรับ แต่ก็ยังคงเป็นข้อผิดพลาดของผู้เขียนอยู่ดี จึงขอยอมรับความผิดเพราะเหตุขาดตกบกพร่องทั้งหลายไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช - ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.3 ประเด็นปัญหาการวิจัย.....	10
1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	11
1.5 สมมติฐานการวิจัย.....	11
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	12
1.7 นิยามศัพท์.....	12
บทที่ 2 อำนาจและหน้าที่ของอนุญาโตตุลาการ	
2.1 ส่วนนำ.....	14
2.2 หน้าที่ของอนุญาโตตุลาการ.....	30
2.2.1 หน้าที่จากสัญญาอนุญาโตตุลาการ.....	31
2.2.2 หน้าที่พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2530.....	34
2.2.3 หน้าที่จากการเป็นอนุญาโตตุลาการเอง.....	35
2.2.4 หน้าที่จากบทบัญญัติของสถาบันอนุญาโตตุลาการ.....	37
2.3 อำนาจของอนุญาโตตุลาการ.....	37
2.3.1 อำนาจที่ได้จากสัญญาอนุญาโตตุลาการ.....	38

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.2 อำนาจจากกฎหมายที่ปรับใช้แก่กรณี.....	41
2.3.3 อำนาจตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2530.....	42
2.3.4 อำนาจในการกำหนดค่าตอบแทนตามสมควร.....	43

บทที่ 3 หลักการซึ่งรองรับการปฏิบัติหน้าที่อนุญาโตตุลาการ

3.1 สัญญาอนุญาโตตุลาการ.....	46
3.1.1 ข้อพิพาทที่สามารถให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาด.....	47
3.1.2 ความรับผิดและข้อตกลงยกเว้นความรับผิด.....	48
(ก) ความรับผิดและข้อตกลงยกเว้นความรับผิด ทางอาญา.....	51
(ข) ความรับผิดและข้อตกลงยกเว้นความรับผิด ทางแพ่ง.....	51
3.2 ความคุ้มกันจากความรับผิด.....	54
3.2.1 ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการภายใต้กฎหมายต่างประเทศและ กฎหมายระหว่างประเทศ.....	58
(ก) ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการภายใต้ กฎหมายประเทศอังกฤษ.....	58
(ข) ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการภายใต้ กฎหมายประเทศฝรั่งเศส.....	64
(ค) ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการภายใต้ กฎหมายสหรัฐอเมริกา.....	66
(ง) ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการภายใต้ กฎหมายประเทศออสเตรเลีย.....	67
(จ) ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการภายใต้ กฎหมายประเทศสิงคโปร์.....	69
3.2.2 ความคุ้มกันของอนุญาโตตุลาการภายใต้กฎหมายไทย.....	71

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.2.3 ความคุ้มกันและความรับผิดชอบของอนุญาตอุตสาหกรรม ในฐานะเป็นเครื่องเยียวยาความเสียหาย.....	74
3.2.4 ความคุ้มกันและความรับผิดชอบของอนุญาตอุตสาหกรรม ในฐานะเป็นการควบคุมคุณภาพวิชาชีพ.....	74
3.2.5 สรุป.....	75
3.3 ความเป็นกลางและความเป็นอิสระ.....	76
3.3.1 ความเป็นกลาง.....	76
3.3.2 ความเป็นอิสระ.....	79
3.4 คุณธรรมและจริยธรรม.....	81
บทที่ 4 บทสรุปและเสนอแนะ	
4.1 สรุป.....	83
4.2 ข้อเสนอแนะ.....	89
4.2.1 ทางเลือกในการให้ความคุ้มกัน.....	89
4.2.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	90
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก.....	100
ประวัติผู้เขียน.....	105